

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อ
ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
Financial Liquidity Risk Affects Potential of Small and Medium
Enterprise (SMEs) of Service Business in Nonthaburi

ณัฐธินิชา รักชาววงศ์¹ สถาปนิก อัจจิมากุล² สุไอลดา วงศ์อนวัช³ และมธุริน รุจาฉันท⁴
Nattanicha Raksawong, Sathapanik Ajjimakul, Suaida Wonganawat
and Mathurin Rujachan

Received: July 4, 2023 Revised: July 20, 2023 Accepted: August 29, 2023

บทนำ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และ 2) เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยอาศัยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 240 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.784 และผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.945 ผลการศึกษพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Faculty of Business Administration, Southeast Asia University, E-mail: nat.wtu.re@gmail.com

²สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: a.sathapanik@hotmail.com

³สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: suaidaww@gmail.com

⁴สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: mathurinrujachan@hotmail.com

ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินมากที่สุด คือ ความเสี่ยงของความผันผวนทางเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 4.513$, S.D.= 0.634) รองลงมาคือ ความเสี่ยงของความต้องการเงินทุนหมุนเวียน ($\bar{x} = 4.492$, S.D.= 0.714) ความเสี่ยงในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.233$, S.D.= 0.826) และน้อยที่สุดคือ ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่น ($\bar{x} = 4.204$, S.D.= 0.810) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนประกอบด้วยค่า χ^2 เท่ากับ 176.489, df เท่ากับ 101, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.7474, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.034, ค่า SRMR เท่ากับ 0.029, ค่า GFI เท่ากับ 0.990, และค่า AGFI เท่ากับ 0.993 หมายความว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ศักยภาพธุรกิจ SMEs ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This research aims to 1) study the factor elements of financial liquidity risk affecting the potential of Small and Medium Enterprise (SMEs) in service business in Nonthaburi province, and 2) examine the confirmatory factors of the financial liquidity risk that affect the potential of Small and Medium Enterprise (SMEs) in service business in Nonthaburi province. The research sampling was a simple random sampling. The item-objective congruence (IOC) index was 0.784, and the reliability value was 0.945. The results of the research found that Small and Medium Enterprise (SMEs) in service business in Nonthaburi was at financial liquidity risk in term of economic fluctuation ($\bar{x} = 4.513$, S.D.= 0.634), followed by working capital requirements risk ($\bar{x} = 4.492$, S.D.= 0.714), working capital management ($\bar{x} = 4.233$, S.D.= 0.826) and finally, the source of fund for short-term loans and other sources of funds risk ($\bar{x} = 4.204$, S.D.= 0.810), respectively. The research also found that the congruent index with the empirical data was $\chi^2 = 176.489$, $df = 101$, $\chi^2/df =$

1.7474, p-value = 0.065, RMSEA = 0.034, SRMR= 0.029, GFI = 0.990, AGFI = 0.993 meaning the model was consistent with empirical data.

Keywords: SMEs business potential, financial liquidity risk, small and medium enterprise

บทนำ

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการชำระภาระผูกพันทางการเงินของเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการชำระภาระผูกพันทางการเงินของ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระภาระผูกพันทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ความเข้าใจในสถานการณ์ความเสี่ยงสภาพคล่องทางการเงินจะเป็นประโยชน์ในการประเมินผลกระทบต่อศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้สภาพคล่องอยู่ในระดับที่เหมาะสมซึ่งเป็นระดับที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านผลตอบแทนและความเสี่ยงของกิจการ ในกรณีที่สภาพคล่องของกิจการไม่ได้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้สภาพคล่องอยู่ในระดับที่เหมาะสมซึ่งเป็นระดับที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านผลตอบแทนและความเสี่ยงของธนาคาร ธนาคารมีต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องที่แปรผันตามอัตราการปรับเพิ่มหรือลดสภาพคล่องของธนาคารและในกรณีที่สภาพคล่องของธนาคารไม่ได้อยู่ในระดับที่เหมาะสมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเผชิญกับภาระต้นทุนทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น วิสาหกิจ SME จึงจำเป็นต้องสำรองเงินเผื่อไว้เป็นเงินทุนหมุนเวียน องค์กรจึงจำเป็นต้องสำรองเงินเผื่อไว้เป็นเงินทุนหมุนเวียนถ้าลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าที่ต้องให้เครดิตในการชำระเงิน (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2564) ดังนั้น การดำรงสภาพคล่องทางการเงินให้คงอยู่และทำให้วิสาหกิจ SMEs สามารถยืนหยัดอยู่ได้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการบริหารเงินทุนหมุนเวียน และการบริหารเงินสด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงสภาพคล่องของกิจการไว้ ธนาคารมีต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องที่แปรผันตามอัตราการปรับเพิ่มหรือลดสภาพคล่องของธนาคารและในกรณีที่สภาพคล่องของธนาคารไม่ได้อยู่ในระดับที่เหมาะสมทั้งนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะต้องขอความช่วยเหลือจากสถาบันการเงิน และหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบการสนับสนุนทางการเงินผ่านสถาบันการเงินภาครัฐและ

เอกชน และขณะเดียวกันธนาคารมีต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องที่แปรผันตามอัตราการปรับเพิ่มหรือลดสภาพคล่องของธนาคารและในกรณีที่สภาพคล่องของธนาคารไม่ได้อยู่ในระดับที่เหมาะสมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะต้องมียอดความรู้ในการบริหารสภาพคล่องและนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมไปพร้อมกันด้วย (เศรษฐพงศ์ ผดุงสุทธิ, 2564)

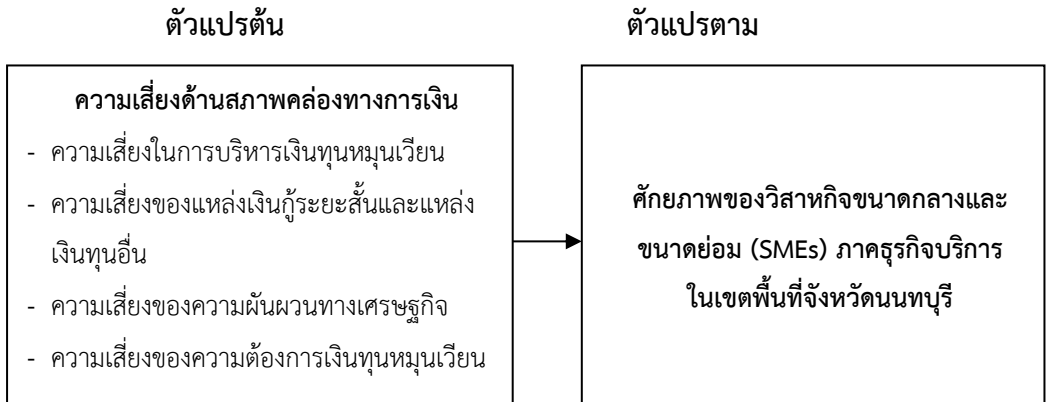
เนื่องจากปัญหาสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ทำให้ประสบปัญหาเรื่องการบริหารการเงินจนธุรกิจขาดสภาพคล่อง เช่น ปัญหาการขาดสภาพคล่องจากการให้ระยะเวลาเครดิตลูกหนี้การค้ำนานเกินไป ปัญหาการขาดสภาพคล่องจากการลงทุนในสินค้าคงเหลือมากเกินไป ปัญหาการขาดสภาพคล่องจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และการนำเงินของกิจการไปใช้ส่วนตัว เป็นต้น (สุรัชย์ ภัทรบรรเจิด, 2561) ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หลายรายมีรายได้มากมาย แต่ไม่รู้ว่าเงินของกิจการถูกนำไปใช้อย่างไรซึ่งนำไปสู่การขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ผู้ประกอบการตระหนักและเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน เพราะเป็นสัญญาณที่สำคัญที่บอกให้รู้ว่ากิจการกำลังประสบปัญหาการขาดเงินทุนหมุนเวียนซึ่งส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของกำลังเผชิญปัญหาเงินสดหมุนเวียนในกิจการกำลังเผชิญปัญหาเงินสดหมุนเวียนในกิจการกำวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานในการศึกษา

องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในจังหวัดนนทบุรีมีทั้งสิ้นจำนวน 1,869 คน (ข้อมูลจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานพัฒนาธุรกิจสถิติ ณ 31 ธันวาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในจังหวัดนนทบุรี และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่ง Hair et al. (2010) กล่าวถึงการกำหนดอัตราส่วนระหว่างจำนวนตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ว่าควรจะเป็น 20 เท่า ต่อ 1 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจำนวนพารามิเตอร์ในแบบจำลองจำนวน 8 พารามิเตอร์ ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอจึงควรมีอย่างน้อย $20 \times 8 = 160 \times 1.5$ ผลจากการคำนวณดังกล่าว เป็นจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลและเป็นการสำรองหรือลดความ

ผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งคำนึงถึงความเหมาะสมกับประเด็นในการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ 240 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในจังหวัดนนทบุรี ตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ เป็นการวัดข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) ประกอบด้วย เพศอายุ ธุรกิจปัจจุบัน ระยะเวลาประกอบธุรกิจ และลักษณะของธุรกิจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประกอบด้วย ความเสี่ยงในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่น ความเสี่ยงของความผันผวนทางเศรษฐกิจและความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน เป็นคำถามแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงระดับ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเป็นคำถามแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงระดับ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.05 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.784 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.945 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการ

ในจังหวัดนนทบุรีโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 240 ตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล และหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย การใช้สถิติ และประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในจังหวัดนนทบุรี 240 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.9) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 31.4) วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 29.9) ธุรกิจปัจจุบันคือ กิจกรรมบริการอื่น ๆ ส่วนบุคคล ได้แก่ ธุรกิจสปา ธุรกิจแต่งผม ธุรกิจดูแลความงาม ธุรกิจบริการด้านสุขภาพ เป็นต้น (ร้อยละ 38.4) ระยะเวลาประกอบธุรกิจ 3-5 ปี (ร้อยละ 40.3) และลักษณะของธุรกิจเจ้าของคนเดียว (ร้อยละ 84.7) ตามลำดับ สำหรับผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความเสี่ยงของความผันผวนทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.513$,

S.D.= 0.634) รองลงมาคือ ความเสี่ยงของความต้องการเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.492, S.D.= 0.714) ความเสี่ยงในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.233, S.D.= 0.826) และน้อยที่สุดคือ ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.204, S.D.= 0.810) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.467, S.D.= 0.690)

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดองค์ประกอบของตัวแปรแฝงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรสังเกตได้	Risk1	Risk2	Risk3	Risk4
Risk1	1.000			
Risk2	0.791**	1.000		
Risk3	0.662**	0.729**	1.000	
Risk4	0.744**	0.781**	0.795**	1.000
Bartlett's Test of Sphericity = 4293.425, df = 6, p = 0.000				
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) = 0.854				

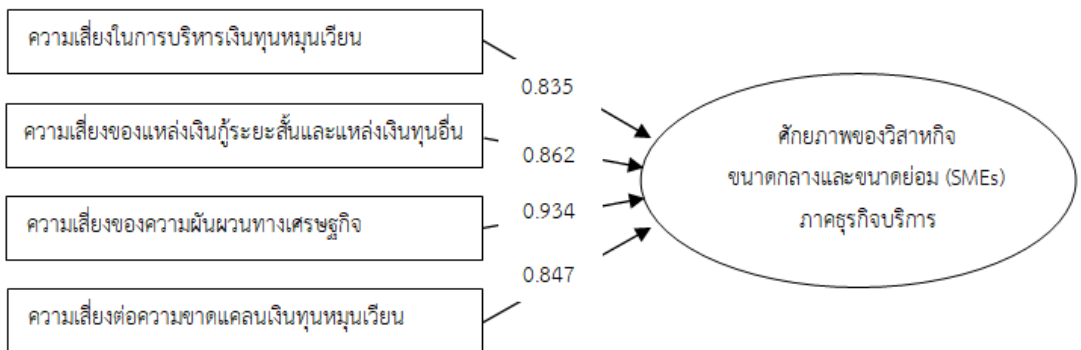
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หมายเหตุ: Risk1 = ความเสี่ยงในการบริหารเงินทุนหมุนเวียน Risk2 = ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่น Risk3 = ความเสี่ยงของความผันผวนทางเศรษฐกิจและ Risk4 = ความเสี่ยงของความต้องการเงินทุนหมุนเวียน

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปรพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 6 คู่ โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.662 ถึง 0.795 และผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ พบว่าค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 4293.425, df = 6, p = 0.000 และ ดัชนี KMO เท่ากับ 0.854 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 และค่าเข้าใกล้ 1 จึงสรุปได้ว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลต่อ

ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนประกอบด้วยค่า χ^2 เท่ากับ 176.489, df เท่ากับ 101, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.7474, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.034, ค่า SRMR เท่ากับ 0.029, ค่า GFI เท่ากับ 0.990, และค่า AGFI เท่ากับ 0.993 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 0.835 ถึง 0.934 และมีนัยสำคัญทุกค่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด คือ ความเสี่ยงของความผันผวนทางเศรษฐกิจเท่ากับ 0.934 รองลงมาได้แก่ ความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่น เท่ากับ 0.862 ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน เท่ากับ 0.847 และน้อยที่สุดคือ ความเสี่ยงในการบริหารเงินทุนหมุนเวียน เท่ากับ 0.835 โดยแสดงเป็นภาพได้ดังภาพที่ 2

$$\chi^2 = 176.489, df = 101, \chi^2/df = 1.7474, p\text{-value} = 0.065, RMSEA = 0.034, \\ SRMR = 0.029, GFI = 0.990, AGFI = 0.993$$

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน
ที่มีอิทธิต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจ
บริการ
ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก อยู่ระหว่าง 0.662 ถึง 0.795 และมีค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 4293.425, $df = 6$, $p = 0.000$ และ ดัชนี KMO เท่ากับ 0.854 ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตได้มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยพบว่า ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายความว่า การที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ให้ความสำคัญต่อสภาพคล่องทางการเงินจะมีผลต่อความเสี่ยงและการทำกำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการ ซึ่งหากเลือกแนวทางการบริหารสภาพคล่องทางการเงินที่ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของกิจการ โดยคำนึงถึงการแข่งขันและความผันผวนทางเศรษฐกิจ ก็จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการ สามารถจัดกาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นและแหล่งเงินทุนอื่น ๆ มาใช้ในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจได้รับโอกาสในการสร้างรายได้และผลกำไรแก่มากกว่าคู่แข่งในตลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สรพัต ศรีวิซุงพงษ์ (2563) ที่พบว่า การบริหารสภาพคล่อง ได้แก่ ด้านการบริหารเงินสด และการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลต่อการเติบโตของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้ององค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ได้ค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างเท่ากับ χ^2 เท่ากับ 176.489, df เท่ากับ 101, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.7474, ค่า p -value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.034, ค่า SRMR เท่ากับ 0.029, ค่า GFI เท่ากับ

0.990, และ ค่า AGFI เท่ากับ 0.993 สามารถแปลผลได้ว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัย ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีความสอดคล้องกลมกลืน ทำให้โมเดลตามกรอบแนวคิดในการศึกษามีความสอดคล้องกับข้อค้นพบที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เนื่องจากการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมีความเข้าใจการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อสภาพคล่องทางการเงินมาใช้ในการจัดการความเสี่ยงของกิจการจะสามารถแก้ไขปัญหาด้านความต้องการเงินทุนหมุนเวียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นและมีโอกาสได้รับกำไรส่วนเกินจากการดำเนินธุรกิจ รวมถึงสามารถเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงในการขาดสภาพคล่องของกิจการได้มากและสามารถอยู่รอดในระยะยาวได้ มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนัย ชัดติยวงษ์ (2562) พบว่า ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประกอบด้วย ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงของแหล่งเงินทุนและแหล่งเงินทุนอื่น ๆ และความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่อง มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านสภาพคล่องทางการเงิน เช่น การส่งเสริมสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนการเงินต่ำ เป็นต้นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
2. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงินและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจบริการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ควรมีการวางแผนความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินให้มีความเหมาะสมกับผลการดำเนินงานของกิจการ โดยคำนึงถึงความผันผวนของสภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อความมั่นใจว่าความเสี่ยงต่าง ๆ ได้รับการบริหารจัดการและมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม และรองรับภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ซึ่งการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามนั้นเก็บรายละเอียดของข้อมูลได้เท่าที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ผลการศึกษา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้สามารถเก็บรายละเอียดของข้อมูลได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2564). **การบริหารลูกหนี้การค้า**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.
- ทัศนัย ชัตติยวงษ์. (2562). ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและศักยภาพของธุรกิจSMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดจันทบุรี. **วารสารวิจัย رأไพพรรณี**, 13(3), กันยายน - ธันวาคม, หน้า 130-139.
- เศรษฐพงศ์ ผดุงสุทธิ. (2564). **กลยุทธ์การบริหารสภาพคล่องทางธุรกิจ SME**. กรุงเทพฯ: บิซิเนส เซนเตอร์ ธนาкарไทพาณิชย์.
- สรทัต ศรีวิชพงษ์. (2563). **การบริหารสภาพคล่องที่ส่งผลต่อความเติบโตของกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย**. ปรินญาบัญญัติมหาบัณฑิต คณะบัญชี. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุรัชย์ ภัทรบรรเจิด. (2561). **การจัดการสภาพคล่องทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจโลก**. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2565). **ข้อมูลทรัพยากร: จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2565**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2566 จาก <https://data.go.th/dataset/https-sme-go-th-th-page-php-modulekey-348>

